

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

www.vrom.nl

Landelijke aanpak anodische oxidatie voor legionellapreventie

Datum	Kenmerk	Bijlage(n)
	BWL/2008022349	brief aan Platform Biociden, Aqua Nederland en leveranciers anodische oxidatie

Geachte Voorzitter,

Bij preventie van legionellabacteriën in leidingwater wordt een stappenplan gehanteerd, waarbij thermisch beheer op de eerste plaats staat, gevolgd door achtereenvolgens fysische technieken (UV-licht, filtratie, pasteurisatie), elektrochemisch beheer (koper-zilverionisatie, anodische oxidatie) en chemisch beheer. Een en ander is nader uitgewerkt in de brief van 15 augustus 2006 (TK 2005-2006, 26442, nr. 23).

In mijn brief van 1 februari 2008 (TK 2007-2008, 26442, nr. 36) heb ik u geïnformeerd over mijn standpunt over de ontwikkeling van een gedifferentieerd handhavingsbeleid voor anodische oxidatie. Een dergelijk beleid is reeds eerder ontwikkeld voor koper-zilverionisatie (zie brief van 20 februari 2007, TK 2006-2007, 26442, nr. 27).

Bijgaand zend ik u een afschrift van de brief die ik vandaag aan de branche van leveranciers van anodische oxidatieapparatuur heb toegezonden.

In deze brief wordt gemeld dat voorafgaand aan het formele besluit van het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) over de toelaatbaarheid, onder voorwaarden, tot maximaal 3 jaar na dagtekening van de brief niet handhavend zal worden opgetreden tegen het op de markt brengen en toepassen van anodische oxidatieapparatuur. Een van deze voorwaarden is dat de betrokken leveranciers binnen 6 maanden na verzending van de brief zorg dragen voor een aanvraag tot toelating bij het Ctgb. Daarnaast worden specifieke gebruiksvoorwaarden gesteld. Deze hebben mede tot doel om te voorkomen dat apparatuur wordt geplaatst op locaties waar dat niet nodig is, waarmee het genoemde stappenplan voor legionellapreventie wordt gerespecteerd. Indien deze niet worden nageleefd zal de VROM-Inspectie handhavend optreden.

Zoals ik heb verwoord in mijn brief van 1 februari 2008, was het nodig om sommige voorwaarden die waren gesteld voor het gebruik van koper-zilverionisatie te verduidelijken en te concretiseren teneinde de handhavingsmogelijkheden te verbeteren. In bijgaande brief is dit gedaan voor anodische oxidatie. De voorwaarden c en d stel ik hierbij ook vast voor de toepassing van koper-zilverionisatie.

Het gedifferentieerd handhavingsbeleid laat de verantwoordelijkheid van het Openbaar Ministerie (OM) voor de strafrechtelijke rechtshandhaving onverlet. Dat betekent dat het OM, indien zij dit noodzakelijk acht, kan besluiten om strafrechtelijk in te (laten) grijpen.

Hoogachtend,
de minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

dr. Jacqueline Cramer

Platform Biociden, Aqua Nederland,
leveranciers Koper-zilverionisatie
(zie adreslijst)

Aanpassing voorwaarden c en d uit brief gedifferentieerde handhaving koper-zilverionisatie

Datum	Kenmerk	Bijlage(n)
	DGM/K&K 2008076370	1. Aangepaste voorwaarden 2. Aangepast meldingformulier leverancier 3. Aangepast meldingformulier gebruiker

Geachte heer, mevrouw,

Zoals u wellicht bekend is, heeft de minister van VROM bij brief van 6 maart 2008 aan de Tweede Kamer haar gedifferentieerde handhavingsbeleid bekendgemaakt voor gebruik van anodische oxidatie ter preventie van legionellabacteriën in leidingwater. Dit beleid is vergelijkbaar met het beleid dat bij brief van 20 februari 2007 (BWL/2006339512) is bekendgemaakt voor koper-zilverionisatie.

Gebleken is dat voorwaarde c) en d) uit de laatstgenoemde brief nadere verduidelijking en concretisering behoeften. Daarom zijn deze voorwaarden in de brief voor anodische oxidatie wat anders geformuleerd. In de brief die op 6 maart 2008 aan de Tweede Kamer is gezonden (26442, nr. 37) is aangegeven dat deze aangepaste voorwaarden daarbij ook vastgesteld zijn voor de toepassing van koper-zilverionisatie.

De nieuwe voorwaarden c en d luiden als volgt:

- c) *Er is sprake van een omvangrijke en herhaaldelijke legionellabesmetting, terwijl*
- o *alle aanpassingen zijn uitgevoerd die redelijkerwijs gevegd kunnen worden om de installatie te laten voldoen aan de geldende technische eisen,*
 - o *de installatie op een deugdelijke wijze wordt beheerd en*
 - o *in de praktijk ondervonden is danwel redelijkerwijs verwacht mag worden dat het toepassen van fysische technieken op de betreffende locatie onvoldoende effect heeft.*
- d) *De risicoanalyse als bedoeld in voorwaarde b moet zijn uitgebreid met een onderbouwing waaruit blijkt dat is voldaan aan voorwaarde c*

De oude voorwaarde f) is hiermee komen te vervallen.

Bijgevoegd zijn aangepaste versies van de bijlagen van de brief: 1. Voorwaarden, 2. Meldingsformulier leverancier en 3. Meldingsformulier gebruiker.

Ik verzoek u om bij toekomstige meldingen de nieuwe meldingsformulieren te gebruiken.

Hoogachtend,
de directeur Kwaliteit & Ketens,

dr. C.M. Plug

Bijlage 1: Voorwaarden

Definities

Leverancier: een bedrijf dat koper-zilverionisatieapparatuur op de Nederlandse markt brengt;

Koper-zilverionisatieapparatuur: apparatuur waarmee via elektrolytische weg koper- en zilverionen in het leidingwater worden gebracht. De elektroden kunnen bestaan uit koper, zilver of een koperzilver legering.

Reikwijdte

Deze brief heeft betrekking op het gebruik van koper-zilverionisatieapparatuur ter bestrijding van legionellabacteriën in collectieve watervoorzieningen en collectieve leidingnetten als bedoeld in artikel 1 lid 1 onder j en k van de Waterleidingwet, die zich bevinden:

- op locaties die vallen onder artikel 17i van het Waterleidingbesluit, of
- op locaties waar vóór 20 februari 2007 koper-zilverionisatieapparatuur was geplaatst en voor die plaatsing door het College toelating bestrijdingsmiddelen (Ctb) een ontheffing voor proefdoeleinden is verleend, waarvan de proeftermijn is verlopen, of
- op andere locaties, die op verzoek van eigenaar van de installatie als zodanig door de VROM-Inspectie zijn aangewezen.

Doel

Doel van deze brief is de landelijke aanpak kenbaar maken van de bewindspersonen van Justitie, Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Volksgezondheid, Welzijn en Sport, Landbouw, Natuurbeheer en Voedselveiligheid, en Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Milieubeheer inzake de toepassing van koper-ionisatieapparatuur, vooruitlopend op het besluit omtrent toelating van het College toelating gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) op de aanvraag, zodat koper-zilverionisatieapparatuur kan worden toegepast in leidingwaterinstallaties (zoals hiervoor aangegeven onder "Reikwijdte") waar een legionellosebesmetting aanwezig is en waar redelijkerwijs geen andere methoden voor legionellapreventie toepasbaar zijn.

Voorwaarden

Indien op een locatie koper-zilverionisatieapparatuur is geplaatst waarvoor nog geen toelating is verleend door het Ctgb, wordt alleen afgezien van handhavend optreden op basis van de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden jo. artikel 1a van de Wet op de economische delicten (Wed) als aan alle onderstaande voorwaarden wordt voldaan. Daarbij is de eigenaar/gebruiker van de installatie ervoor verantwoordelijk dat wordt voldaan aan de voorwaarden a) tot en met l), en is de leverancier ervoor verantwoordelijk dat wordt voldaan aan voorwaarden g), m) en n).

- a) De locatie moet vallen onder hetgeen bedoeld is onder "Reikwijdte" en moet middels zowel het Meldingsformulier Leverancier (bijlage 2) als het Meldingsformulier Gebruiker (bijlage 3) bij het Ministerie van VROM zijn aangemeld.
- b) Er moet voor de betreffende locatie een deugdelijke risicoanalyse zijn uitgevoerd overeenkomstig artikel 17k en Bijlage F van het Waterleidingbesluit.
- c) Er is sprake van een omvangrijke en herhaaldelijke legionellabesmetting, terwijl
 - o alle aanpassingen zijn uitgevoerd die redelijkerwijs geveerd kunnen worden om de installatie te laten voldoen aan de geldende technische eisen,
 - o de installatie op een deugdelijke wijze wordt beheerd, en
 - o in de praktijk ondervonden is danwel redelijkerwijs verwacht mag worden dat het toepassen van fysische technieken op de betreffende locatie situatie onvoldoende effect heeft.
- d) De risicoanalyse als bedoeld in voorwaarde b moet zijn uitgebreid met een onderbouwing waaruit blijkt dat is voldaan aan voorwaarde c.
- e) Er moet overeenkomstig artikel 17l van het Waterleidingbesluit een beheersplan zijn opgesteld en worden uitgevoerd dat gericht is op voortdurende borging van de effectiviteit van de apparatuur in de gehele achterliggende installatie en het voorkómen van ongewenste neveneffecten.
- f) Van de uitvoering van het beheersplan wordt verslag gedaan in het logboek, overeenkomstig artikel 17n van het Waterleidingbesluit.
- g) Iedere keer als er een voornemen bestaat om koper-zilverionisatieapparatuur op een bepaalde locatie voor het eerst in werking te stellen, dienen de leverancier en de gebruiker dit uiterlijk 2 weken voor de inwerkingstelling te melden door toezending van de volledig ingevulde en ondertekende meldingsformulieren (zie bijlagen 2 en 3) te zenden aan het daarop vermelde adres.

- h) Vanaf de inwerkingstelling wordt het volgende meetprogramma uitgevoerd: maandelijkse bemonstering op legionella, koper, zilver en koloniegetal. De maandelijkse bemonstering van een parameter kan worden vervangen door een 3-maandelijkse, indien gedurende drie achtereenvolgende maandelijkse metingen geen waarden gevonden zijn boven de in k) gestelde maximumwaarde. De 3-maandelijkse metingen kunnen worden vervangen door halfjaarlijkse metingen, indien gedurende drie achtereenvolgende 3-maandelijkse metingen geen waarden gevonden zijn boven de in k) gestelde maximumwaarde. Voor bepalen van het aantal meetpunten moet Bijlage G van het Waterleidingbesluit worden toegepast. De VROM-Inspectie kan bepalen dat het de meetfrequentie of het aantal meetpunten verhoogd of verlaagd wordt. Met hierboven beschreven meetprogramma wordt invulling gegeven aan de plicht op grond van het Waterleidingbesluit om bij behandeling van het water een meetprogramma op te stellen en uit te voeren.
- i) Bij de uitvoering van de analyses zijn artikel 10 en Bijlage C van het Waterleidingbesluit van toepassing. De meetresultaten worden vermeld in het logboek.
- j) Het behandelde water moet aan de tappunten voldoen aan artikel 4, eerste lid en Bijlage A van het Waterleidingbesluit; voor zilver geldt daarbij een waarde van 100 microgram per liter. De koper-zilverionisatieapparaat moet zijn beveiligd tegen overdosering.
- k) Eventueel kunnen door de daartoe bevoegde toezichthouders aanvullende gebruiksvoorwaarden worden opgelegd ter beperking van risico's voor werknemers, volksgezondheid of milieu.
- l) Eventuele overschrijding van de onder j) genoemde waarden dient terstond te worden gemeld aan de VROM-Inspectie.
- m) Voor 20 augustus 2007 dient de leverancier
- o in het kader van de Bestrijdingsmiddelenwet een volledige aanvraag voor een toelating in te dienen bij het Ct(g)b. De resultaten die zijn verkregen uit eventuele proefonthefingen, verleend door het Ct(g)b in het kader van de Bestrijdingsmiddelenwet danwel de Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden, dienen onderdeel te zijn van deze aanvraag;
 - o in het kader van het Waterleidingbesluit een Attest Toxicologische Aspecten (ATA) aan te vragen bij Kiwa.
- n) Voor leveranciers die op 20 februari 2007 nog geen koper-zilverionisatieapparatuur op de markt hebben gebracht, gaat de onder m) genoemde termijn van 6 maanden lopen op het moment dat apparatuur van die leverancier voor het eerst in Nederland wordt geplaatst. Verder zijn alle voorwaarden onverkort van toepassing.

Gevolgen van niet-naleving van de voorwaarden

Bij constatering dat aan een of meer van bovengenoemde voorwaarden niet is voldaan, zal de VROM-Inspectie handhavend optreden jegens de verantwoordelijke voor de locatie waar de koperzilverionisatieapparatuur is geplaatst en/of jegens de leverancier die de betreffende apparatuur op de markt brengt of heeft gebracht. Dit kan er toe leiden dat alle apparatuur die niet (meer) valt onder een ontheffing voor proefdoeleinden dan wel waarvoor (nog) geen toelating is verleend, dan onmiddellijk buiten bedrijf wordt gesteld.

Geldigheidsduur van deze beleidsbrief

Deze brief geldt tot uiterlijk 20 februari 2010, tenzij:

- door het Ctgb een besluit is genomen over de aanvraag tot toelating van betreffende koper-zilverionisatieapparatuur, ook in het geval tegen dit besluit bezwaar of beroep wordt ingesteld, of
- in het kader van de Biocidenrichtlijn een voor Nederland bindend Europees besluit wordt genomen over koper-zilverionisatie, of
- (inter)nationaal een voor Nederland bindend besluit wordt genomen om de normen voor koper of zilver in drinkwater in belangrijke mate te verlagen.

Relatie met oordeel Ctgb over toelaatbaarheid

Aan deze brief kan geen enkel recht worden ontleend inzake een eventuele toelating door het Ctgb.

Verhaal van kosten en schade

De kosten van de uitvoering van deze beleidsbrief en de eventuele schade die mogelijk gepaard gaat met eventuele weigering van de toelating door het Ctgb kunnen in geen geval op het Ministerie van VROM verhaald worden.

Bijlage 3: Meldingsformulier Gebruiker

Meldingsformulier voor eigenaar/gebruiker koper-zilverionisatieapparatuur

Bedrijfsgegevens van de eigenaar/gebruiker

Bedrijfsnaam gebruiker	
Soort locatie*	
Naam contactpersoon	
Postadres	
Postcode	
Plaats	
Telefoonnummer	
Faxnummer	
e-mailadres	

*Hier een van onderstaande letters invullen:

- A = Zorginstelling, bedoeld in artikel 17i, eerste lid onder a Waterleidingbesluit
- B = Logiesgebouw, bedoeld in artikel 17i, eerste lid onder b Waterleidingbesluit
- C = Asielzoekerscentrum, bedoeld in artikel 17i, eerste lid onder c Waterleidingbesluit
- D = Celgebouw, bedoeld in artikel 17i, eerste lid onder d Waterleidingbesluit
- E = Badinrichting, bedoeld in artikel 17i, eerste lid onder e Waterleidingbesluit
- F = Kampeerterein, bedoeld in artikel 17i, eerste lid onder f Waterleidingbesluit
- G = Jachthaven, bedoeld in artikel 17i, eerste lid onder g Waterleidingbesluit
- H = een andere locatie (benoemen!)

Gegevens m.b.t. de gebruikte koper-zilverionisatieapparatuur

Bedrijfsnaam Leverancier	
Adresgegevens leverancier	
Naam product	
Plaatsingsdatum	

Eigenaar/gebruiker verklaart dat wordt en zal worden voldaan aan voorwaarden a) tot en met l) uit Bijlage 1 van de brief van juli 2008 van de directeur Kwaliteit en Ketens van het Ministerie van VROM (K&K/2008 076370)

Plaats:

Datum:

Naam:

Handtekening:

Formulier zenden aan:

Ministerie van VROM, DGM/K&K IPC 625, t.a.v. W. Reinhold, Postbus 30945, 2500 GX Den Haag
Fax 070- 339 1288; e-mail: wilfred.reinhold@minvrom.nl